

PASSIECONCERT

Demantius

Tallis

Bach

Tas

Gjeilo

De Victoria

Veenendaals Kamerkoor

Herman Mussche - dirigent

Oihana Aristizabal Puga - cello

Oude Kerk, Markt te Veenendaal

In de Oude Kerk staan tijdens het concert een aantal schilderijen opgesteld van de Edese schilderes Jolan van Elk (geb 1959). Ook de poster, de flyers en de cover van dit programmaboekje zijn afbeeldingen van één van haar schilderijen. Wij vinden ze prachtig en danken haar zeer voor deze mooie kleine expositie.

Naast haar werk als kunstzinnig therapeut en het geven van schildercursussen heeft Jolan van Elk zich de laatste 25 jaar toegelegd op het schilderen.

Haar opleiding aan de Academie De Wervel heeft haar kunstzinnige aspiraties een nieuwe wending gegeven, die heeft geleid tot de huidige manier van werken. Allerlei schildertechnieken heeft zij verkend, maar de laatste jaren houdt zij zich bezig met het maken van olieverfschilderijen waarbij haar voorkeur uitgaat naar abstract werk.

Belangrijke inspiratiebronnen voor haar zijn de kleuren en de gevoelswereld van mensen.

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door

Cover: Sybrand Prins, Veenendaals Kamerkoor

Tekstbewerkingen: Bavo Hopman, Veenendaals Kamerkoor

Passieconcert

Inleiding

Het Veenendaals Kamerkoor brengt u vanavond terug in de oude boeken met een echt a capellaconcert voor de Paastijd. Delen uit de klaagliederen van Jeremia, het passieverhaal van Johannes en een middeleeuwse tekst worden vertolkt op muziek van componisten uit de zestiende tot en met de eenentwintigste eeuw.

Bij een concert met deze inhoud past bij uitstek de warme donkere klank van de cello. Wij zijn dan ook bijzonder verheugd over de samenwerking met celliste Oihana Aristizabal Puga tijdens dit concert. Niet alleen speelt zij delen uit de Tweede cellosuite in d-klein van J.S. Bach, maar ook speelt ze een solistische rol in het Miserere voor cello en gemengd koor van Rudi Tas, met een heel virtueuze cello en een meer ingetogen koorpartij.

Het concert opent met O vos omnes van Victoria, een motet op een tekst uit Klaagliederen 1:12, dat in de Goede week wordt gezongen als deel van de katholieke liturgie. Ook Thomas Tallis is veel geroemd om zijn koorzettingen van de klaagliederen, Jeremia's rouwklacht over de ondergang van Jeruzalem, die zich toespitst op de verwoesting van de tempel. De tekst wordt ook wel beschouwd als een profetische allegorie op het lijden van Jezus of nog ruimer als metafoor voor om het even welke ramp.

De Gregoriaanse melodie voor de hymne Ubi caritas et Amor stamt uit de eerste tien eeuwen na Christus, wij zingen deze tekst voor witte donderdag op een toonzetting door Ola Gjeilo, die traditie en moderne muziek op een prachtige wijze verbindt.

De Johannes Passion kennen wij vooral door Bach, maar in het concert van vanavond hoort u een onbekende zesstemmige a capella versie van Christoph Demantius, een Duitse componist uit de tijd van Monteverdi. De passie bevat geen aria's en koralen, maar het verhaal wordt zonder omhaal verteld, met een bijzondere fijngevoeligheid voor tekstuitbeelding.

Het Veenendaals Kamerkoor, dirigent Herman Mussche en celliste Oihana Aristizabal Puga wensen u een passievolle en inspirerende avond. Na het concert bent u welkom in gebouw 'Eltheto' om met ons onder het genot van een drankje nog wat na te praten.

Wilt u tijdens het concert geen foto's, video's of geluidsopnamen maken? Dank u.

Programma

O Vos omnes

O vos omnes, qui transitis per viam,
attendite, et videte
Si est dolor sicut dolor meus.

De Lamentatione Jeremiae prophetæ

Incipit Lamentatio Ieremiae prophetae

ALEPH (א)

Quomodo sedit sola
civitas plena populo.
Facta est quasi vidua
domina gentium.
Princeps provinciarum
facta est sub tributo.

BETH (ב)

Plorans ploravit in nocte
et lacrimae eius in maxillis eius.
non est qui consoletur eam
ex omnibus caris eius
omnes amici eius spreverunt eam
et facti sunt ei inimici
Jerusalem, Jerusalem,
convertere ad Dominum Deum tuum.

Suite voor cello solo in d- klein Prelude

Miserere

Miserere.
Domine Deus noster miserere.
Miserere nobis.
Exaudi nos.
Misereatur nostri exaudi nos.
Deus noster exaudi!
Miserere, Deus noster, exaudi nos!
Miserere.

Tomás Luis de Victoria (1548-1611)

Och, u allen die mij voorbijgaat op de weg,
kijk eens goed, en vraag u af of er een
ellende bestaat zoals mijn ellende.

Thomas Tallis (1505-1585)

Hier beginnen de klaagliederen van de
profeet Jeremia

ALEPH (1)

Ach, hoe eenzaam zit zij neer,
de eens zo levendige stad.
Een weduwe is ze geworden,
zij die groot was onder de volken.
De vorstin van de gewesten
is tot slavernij vervallen.

BETH (2)

Heel de nacht weent zij,
haar wangen zijn nat van tranen.
Er is niemand die haar troost,
niemand van haar vele minnaars;
geen vriend bleef haar trouw,
allen zijn haar vijandig gezind.
Jeruzalem, Jeruzalem,
keer terug tot de Heer uw God

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Rudi Tas (1957-)

Wees genadig.
Wees mij genadig, Heer onze God.
Wees ons genadig.
Hoor ons aan.
Heb medelijden met ons en hoor ons aan.
Onze God hoor ons aan!
Wees ons genadig, God, en hoor ons aan!
Wees genadig.

Ubi Caritas

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exultemus, et in ipso iucundemur.
Timeamus, et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero.

Suite voor cello solo in d- klein Sarabande en Gigue

Johannes Passion

Erster Teil

Höret das Leiden unsers Herren Jesu Christi aus dem Evangelisten Johannes. Jesus ging über den Bach Kidron, da war ein Garten, darein gingen Jesus und seine Jünger.

Da nun Judas hatte zu sich genommen die Schar der Hohenpriester, kommt er dahin mit Fackeln und mit Waffen.

Jesus aber ging hinaus und sprach zu ihnen: Wen suchet ihr?

Sie antworteten ihm: Jesum von Nazareth.

Jesus sprach zu ihnen: Ich bins.

Da wichen sie zurück und fielen zu Boden.

Jesus sprach zu ihnen: Suchet ihr denn mich, so lasset diese gehen.

Da nahmen sie Jesum und bunden ihn und führeten ihn aufs erste zu Hannas, darnach zu Kaiphas, der den Juden riet, es wäre gut, daß ein Mensch stürbe für das Volk.

Simon Petrus aber folgete Jesu nach, und als er in des Hohenpriesters Palast kam, sprach eine Magd zu ihm: Bist du nicht auch dieses Menschen Jünger einer?

Er sprach: Ich bins nicht.

Der Hohepriester aber fragte Jesum um seine Jünger und um seine Lehre.

Jesus antwortete ihm: Ich habe frei öffentlich geredet vor der Welt und habe nichts im Verborgenen geredet.

Ola Gjeilo (1978-)

Waar goedheid is en liefde, daar is God. De liefde van Christus heeft ons verenigd. We willen juichen en vrolijk zijn in deze liefde. Laten we de levende God vrezen en dankbaar zijn. En laten we van ganser harte liefhebben.

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Christoph Demantius (1567-1643)

Deel 1

Luister naar het lijdensverhaal van onze heer Jezus Christus, uit het evangelie van Johannes. Jezus ging naar de overkant van de beek Kidron, daar was een tuin, daar ging hij heen met zijn leerlingen. En Judas had een groep dienaren van de priesters verzameld, en kwam met hen daarheen. Ze hadden fakkels en wapens bij zich. Jezus liep naar de mannen toe en vroeg: "Wie zoeken jullie?"

Ze antwoordden hem: "Jezus van Nazareth."

Jezus zei tegen hen: "dat ben ik."

Zij deinsden achteruit en vielen op de grond.

Jezus zei tegen hen: "als jullie mij zoeken, laat mijn leerlingen dan gaan."

Toen grepen ze Jezus en bonden hem vast, en ze brachten hem eerst naar Annas, en vervolgens naar Kajafas, die de joden had geadviseerd om deze ene man te laten sterven voor het volk.

Simon Petrus ging achter Jezus aan, en in het paleis van de hogepriester sprak een meisje hem aan: "jij bent toch ook een van zijn leerlingen?" Hij zei: "nee hoor, ik niet."

De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en over zijn leer.

Jezus antwoordde hem: "ik heb vrijuit en openlijk tegen de mensen gesproken en ik heb niets in het geheim gezegd."

Was fragest du mich darum?

Als er solches redete, gab der Diener einer Jesu einen Backenstreich und sprach:

Sollst du dem Hohenpriester also antworten?

Jesus antwortete: Habe ich übel geredet, so beweise es. Habe ich aber recht geredet, warum schlägst du mich?

Zweiter Teil

Da führten sie Jesum gebunden von Kaiphas vor das Richthaus. Und Pilatus ging zu ihnen heraus und sprach: Was bringet ihr für Klage wider diesen Menschen?

Sie sprachen: Wäre dieser nicht ein Übeltäter,

wir hätten dir ihn nicht überantwortet.

Da spricht Pilatus zu ihnen: So nehmet ihr ihn und richtet ihn nach eurem Gesetze.

Die Juden sprachen: Wir dürfen niemand töten.

Pilatus ging wieder in das Richthaus und rief Jesu: Bist du der Juden König?

Jesus antwortete: Mein Reich ist nicht von dieser Welt.

Pilatus sprach zu ihm: So bist du dennoch ein König?

Jesus antwortete: Du sagest's, ich bin König. Ich bin dazu geboren und in die Welt kommen,

daß ich die Wahrheit zeugen soll.

Spricht Pilatus zu ihm: Was ist Wahrheit?

Darnach spricht er zu den Juden: Ich finde keine Schuld an ihm. Wollt ihr nun, daß ich euch der Juden König losgebe?

Da schriehen sie allesamt: Nicht diesen, sondern Barrabam!

Da nahm Pilatus Jesum und geißelte ihn.

Und die Kriegesknechte flochten

eine Krone von Dornen und setzten sie auf

Op grond waarvan ondervraag je mij?"

Toen hij zo sprak, gaf één van de dienaren Jezus een kaakslag en zei: "hoe durf je zo tegen de hogepriester te spreken?"

Jezus antwoordde: "als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was.

Maar als het klopt wat ik zeg, waarom sla je mij dan?"

Deel 2

Zij brachten Jezus geboeid van Kajafas naar het paleis van Pilatus. Pilatus kwam naar buiten, en vroeg: "waar beschuldigen jullie deze man van?"

Ze zeiden: "als hij geen misdadiger was, dan hadden we hem niet bij u gebracht."

Pilatus zei tegen hen: "neem hem dan mee en oordeel hem naar de regels van jullie eigen wet." De joden antwoordden: "wij mogen niemand ter dood brengen."

Pilatus ging zijn paleis weer binnen, liet Jezus bij zich roepen en vroeg hem: "ben jij de koning der Joden?"

Jezus antwoordde: "mijn rijk is niet van deze wereld." Pilatus zei tegen hem: "ben je dan een koning?"

Jezus antwoordde: "jij zegt het, ik ben een koning. Daarvoor ben ik geboren en daarvoor ben ik in de wereld gekomen, om de waarheid bekend te maken." Pilatus zei tegen hem: "wat is waarheid?" Toen sprak hij de Joden toe: "ik vind Hem onschuldig. Willen jullie, dat ik de koning der Joden vrijlaat?"

Toen riepen ze allemaal: "nee, niet hem, maar Barabbas!"

Daarop liet Pilatus Jezus geselen.

En de soldaten maakten een kroon van doornen en zetten die op zijn hoofd

sein Haupt und legeten ihm ein Purpurkleid an und sprachen: Sei gegrüßet, lieber Judenkönig! Und gaben ihm Backenstreichere. Pilatus führte ihn heraus und sprach: Sehet, welch ein Mensch! Die Hohenpriester und Diener schriegen: Kreuzige ihn! Wir haben ein Gesetz, nach dem soll er sterben, denn er hat sich selbst zu Gottes Sohn gemacht. Und lässest du diesen los, so bist du des Kaisers Freund nicht. Da Pilatus das hörte, führet er Jesum heraus und sprach zu den Juden: Sehet, das ist euer König! Sie schriegen aber: Weg mit dem! Kreuzige ihn! Spricht Pilatus zu ihnen: Soll ich euren König kreuzigen? Die Hohenpriester antworten: Wir haben keinen König denn den Kaiser.

Dritter Teil

Pilatus überantwortet Jesum daß er gekreuziget würde. Die Juden aber nahmen Jesum und führeten ihn hin. Und er trug sein Kreuze und ging hinaus zur Stätte, die da heißet Schädelstätt. Allda kreuzigten sie ihn, und mit ihm zwei andere zu beiden Seiten, Jesum aber mitten inne. Und Pilatus schrieb eine Überschrift auf sein Kreuze: Jesus von Nazareth, der Juden König. Und die Kriegesknechte nahmen seine Kleider und machten vier Teil, dazu auch den Rock, auf daß erfüllet würde die Schrift: Sie haben meine Kleider unter sich geteilet und über meinen Rock das Los geworfen.

en wierpen hem een purperen kleed om en riepen: "Leve de koning van de Joden!" En ze sloegen hem in zijn gezicht.

Pilatus bracht hem weer naar buiten en zei: "hier is hij, een gewoon mens!" De priesters en hun dienaren riepen: "aan het kruis met hem! Wij hebben een wet en naar die wet behoort hij te sterven, want hij heeft beweerd dat hij de zoon van God is. Als u deze vrijlaat, bent u geen vriend van de keizer." Toen Pilatus dat hoorde, bracht hij Jezus naar buiten en zei tegen de Joden: "hier is jullie koning!" Maar ze schreeuwden: "weg met hem! Hij moet aan het kruis!" Pilatus vroeg: "moet ik jullie koning kruisigen?" De priesters antwoordden: "wij hebben geen andere koning dan de keizer."

Deel 3

Pilatus antwoordde Jezus dat hij gekruisigd zou worden. De Joden namen Jezus mee en voerden hem weg. Hij droeg zelf zijn kruis en ging de stad uit naar de plaats die daar bekend stond als 'Schedelplaats'. Op die plaats hingen ze hem aan het kruis, en ook nog twee anderen, links en rechts van hem, het kruis van Jezus in het midden. Pilatus had een bordje op het kruis laten maken: "Jezus van Nazareth, koning der Joden." Vier soldaten namen hem zijn kleren af en verdeelden die onder elkaar, en ook het hemd, want zo werd het woord uit de heilige boeken vervuld: "Ze hebben mijn kleren onder elkaar verdeeld en ze hebben geloot om mijn hemd".

Es stund aber bei dem Kreuze Jesu seine Mutter und der Jünger, den er lieb hatte.

Und Jesus sprach zu seiner Mutter: Weib, siehe, das ist dein Sohn.

Darnach zu dem Jünger: Siehe, das ist deine Mutter.

Als nun Jesus wußte, daß alles vollbracht war, sprach er: Mich dürstet.

Und sie füllten einen Schwamm mit Essig und Ysopen und hielten's ihm dar zum Munde. Da nun Jesus den Essig genommen hatte, sprach er:

Es ist vollbracht.

Und neiget das Haupt und verschied.

Die Kriegsknechte aber, als sie zu Jesu kamen und sahen, daß er schon gestorben war, brachen ihm die Beine nicht, sondern der Kriegesknechte einer öffnete seine Seite mit einem Speer, und also bald ging Blut und Wasser heraus. Denn solches ist geschehen, daß die Schrift erfüllet würde: Ihr sollt ihm kein Bein zerbrechen.

Und eine andre Schrift: Sie werden sehen, in welchen sie gestochen haben. Und der das gesehen hat, der hat es bezeuget, und sein Zeugnis ist wahr, und er weiß, daß er die Wahrheit saget, auf das ihr auch glaubet.

Wir glauben, lieber Herr, mehre unsern Glauben.

Amen.

Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en een leerling, van wie hij veel hield.

En Jezus zei tegen zijn moeder: "vrouw, zie, hij is nu jouw zoon". En tegen de leerling zei hij: "zij is nu jouw moeder"

Jezus wist dat zijn werk nu helemaal klaar was, en hij zei: "ik heb dorst."

En ze vulden een spons met azijn, gekruid met hyssop, en hielden die voor zijn mond.

Toen Jezus er van gedronken had, zei hij:

"het is volbracht"

Toen boog hij het hoofd en stierf.

Toen de soldaten bij Jezus kwamen, zagen ze dat hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. Maar één van de soldaten stak een speer in de zij van Jezus, en meteen stroomde er bloed en water uit.

Al die dingen moesten zo gebeuren, omdat in de heilige boeken geschreven staat: "Jullie zullen hem geen been breken." En op een andere plaats: "Ze zien de man die ze met een speer gestoken hebben. En wie het gezien heeft, hij heeft erover verteld, en wat hij verteld heeft, is waar. En hij weet dat hij de waarheid gesproken heeft, opdat ook jullie het gaan geloven."

Wij geloven, lieve heer, versterk ons geloof.

Amen.

Voor deze vertaling is dankbaar gebruik gemaakt van 'De Bijbel in gewone taal', NBG

De uitvoerenden

Herman Mussche is werkzaam als dirigent, organist en ensemblezanger. Hij studeerde orgel en kerkmuziek aan het Conservatorium te Utrecht bij Reitze Smits en Bernard Winsemius. Hierna studeerde hij koordirectie aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt, alwaar hij in

2011 afstudeerde. Recent studeerde hij af als master orkestdirectie aan het conservatorium van Tilburg bij Arjan Tien. Herman is vaste dirigent van het Veenendaals Kamerkoor en het koor "Cantiago" uit Utrecht. Als orkest-dirigent dirigeert hij het Projectorkest L'Rijn. In 2013 was hij assistent dirigent bij een productie van 'Das Rheingold' van Wagner.

Oihana Aristizabal Puga begon op haar tiende met celloles en studeerde verder aan het Pablo Sarasate Conservatorium in Pamplona, Spanje. In 2002 startte zij in Nederland haar studie aan het Utrechts Conservatorium waar ze in mei 2005 haar Bachelor of Music behaalde. In juni 2007 is zij afgestudeerd als Uitvoerend

Musicus aan het Rotterdams Conservatorium bij Jeroen den Herder. Daarnaast volgde ze verschillende masterclasses bij onder meer Marcio Carneiro, Elias Arizcuren, Shmuel Magen, Vladimir Perlin, Pieter Wispelweij en Alexander Rudin.

Ze treedt regelmatig op met het pianotrio Enara trio in Nederland en in Spanje. Ook is zij sinds 2007 celliste bij het Cello Octet Amsterdam, voorheen Conjunto Iberico, waarmee ze tournees maakte door Europa, VS en het Midden Oosten.

Ze geeft lessen bij Parnassos in Utrecht, op de Muziekschool Pier K in Hoofddorp en op het muziekkamp in Uruena (Spanje). Oihana bespeelt een cello van Alfredo Gianotti uit 1983.

Het Veenendaals Kamerkoor is in 1981 opgericht en bestaat nu uit 28 leden. In 35 jaar hebben vijf dirigenten hun bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het koor. Sinds september 2007 wordt het Veenendaals Kamerkoor gedirigeerd door Herman Mussche uit Utrecht.

Naast concerten met repertoire voor Kamerkoor, werken met kleinere stembezetting uit alle muzikale perioden, heeft het koor zijn vleugels uitgeslagen door wat grotere projecten te plannen en uit te voeren.

Bachs Johannes Passion, het Requiem van Fauré, Messiah van Händel, Dido & Aeneas van Purcell, het Requiem van Mozart en de Belshazzar van Händel zijn daarvan goede voorbeelden.

Het koor stelt hoge eisen aan de kwaliteit van de uitvoeringen. Naast een grote dosis enthousiasme wordt dit bereikt via wekelijkse repetities onder leiding van een professionele dirigent. Daar wordt ook intensief gewerkt aan een homogene koorklank. Voor de muzikale en solistische ondersteuning tijdens concerten worden vakmusici gecontracteerd.

Zingt u graag in een klein koor afwisselende, klassieke muziek, stap dan gewoon eens binnen tijdens een repetitie. U kunt een viertal weken rustig met ons mee repeteren op de maandagavond in een zaal van Sola Fide van 20.00–22.15 uur.

sopranen: Mirande van der Wilt; Jolanda Fennema; Lourie de Koning; Hanneco Mulder; Tini Niks; Netty Wijnberger; Henriëtte Wesselo; Marleen 't Hart; Hannie van Essen.

alten: Anneke Kraan; Attie Buisman; Femke Zwier; Netty Sipkes; Hermien Prins; Barbara Coster; Adrie van Noort.

tenoren: Guus Fennema; Sybrand Prins; Henk van den Dikkenberg; Willem de Vos.

bassen: Pier Wiersma; Fred Vink; Bavo Hopman; Folkert Brandsma; Dik van den Berg; Chris Kroes; Ytsen Wielstra; Mark Rijpma.

Het volgende concert -eind oktober 2016- wordt Ein Deutsches Requiem van Brahms. We zullen dit concert, samen met het koor Santiago uit Utrecht en met een orkest, twee maal uitvoeren, eenmaal in Utrecht (28 oktober) en eenmaal in Veenendaal (29 oktober). Voor dit project zoeken we nog enkele projectleden.

Op onze website kunt u altijd de actuele informatie vinden. Bezoek dus regelmatig www.veenendaalskamerkoor.com.

Donateurs

Wilt u ons financieel steunen en tijdig op de hoogte blijven van de voorgenomen activiteiten van het koor, treed dan toe tot de **“Vrienden van het Veenendaals Kamerkoor”** tegen een jaarlijkse bijdrage van minimaal €30 per jaar.

U kunt het bedrag overmaken op Raborekening
NL48RABO0365192163 t.n.v. Veenendaals Kamerkoor o.v.v. uw
naam en adres.

Meer informatie? Stuur een E-mail naar
info@veenendaalskamerkoor.com

Even naar...

Primera Van Walsem

wenskaarten, tijdschriften, kansspelen,
cadeaukaarten, tabak, kantoorartikelen

ook voor al uw PostNL zaken: brieven, pakketten, aangetekende stukken, postzegels, etc.

Dr. Slotemaker de Bruïneplein 31, 3904 CX Veenendaal
telefoon: 0318 - 514 780 - mail: info@primeravanwalsem.nl

www.primeravanwalsem.nl

**MEENT &
BOUMAN**

kunst met bloemen
business & at home

Meent & Bouman
Davidsplein 11 Veenendaal
0318 - 51 01 06